

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Spotkanie w Bibliotece Narodowej w sprawie normalizacji w bibliografii i bibliotekarstwie (Warszawa, 2 grudnia 2010 r.)

Author: Anna Matysek

Citation style: Matysek Anna. (2011). Spotkanie w Bibliotece Narodowej w sprawie normalizacji w bibliografii i bibliotekarstwie (Warszawa, 2 grudnia 2010 r.). "Nowa Biblioteka" (Nr 1 (2011), s. 163-165)

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Anna Matysek

Zakład Bibliografii i Informacji Naukowej
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: anna.matysek@us.edu.pl

**SPOTKANIE W BIBLIOTECE NARODOWEJ W SPRAWIE NORMALIZACJI
W BIBLIOGRAFII I BIBLIOTEKARSTWIE
(WARSZAWA, 2 GRUDNIA 2010 R.)**

Na zebraniu, które odbyło się 2 grudnia 2010 r. w Bibliotece Narodowej, poruszono kwestie dotyczące nowych zasad prowadzenia i finansowania działalności normalizacyjnej. *Zarządzenie Nr 11 Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zasad finansowania działalności normalizacyjnej*¹ zmienia w istotny sposób dotychczasowe warunki prowadzenia prac normalizacyjnych. PKN nie pokrywa kosztów działalności normalizacyjnej i udziału w pracach normalizacyjnych – tworzą je zainteresowani na własne potrzeby i z własnych środków. Koszty opracowania i wprowadzenia norm europejskich i międzynarodowych są bardzo wysokie, a przygotowania norm własnych jeszcze wyższe. Zamierzeniem PKN ma być zachęcenie Komitetów Technicznych do prac normalizacyjnych na poziomie regionalnym i międzynarodowym. Ponadto PKN wprowadził nową procedurę przeglądu norm, skutkiem czego każda Polska Norma podlega przeglądowi co pięć lat. Pierwszy taki przegląd nastąpił w marcu

¹ Pełny tekst zarządzenia dostępny jest w Internecie: *Zarządzenie Nr 11 Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zasad finansowania działalności normalizacyjnej* [online]. [Data dostępu: 20.12.2010]. Dostępny w World Wide Web: http://www.pkn.pl/var/resources/1/1/768/Z11_2010.pdf.

2010 r., co spowodowało, że normy zatwierdzone przed 1994 r. nie mogą zostać uznane za aktualne – muszą zostać wycofane, gdyż nie ma środków na ich nowelizację. Są to dwadzieścia cztery normy dotyczące m.in. opisu bibliograficznego i kompozycji wydawniczej książek. W wyniku przeglądu przeprowadzonego w 2010 r. przez Komitet Techniczny 242 ds. Informacji i dokumentacji, zdecydowano o wycofaniu sześciu norm:

- PN-F-92800:1960 *Formularze – Legitymacje – Format, materiał i wykonanie*;
- PN-N-01164:1970 *Spis treści czasopisma*;
- PN-N-09121:1985 *Zestaw znaków alfabetu greckiego do wymiany informacji bibliograficznych*;
- PN-N-09122:1985 *Zestaw dodatkowych znaków alfabetu cyrylicznego do wymiany informacji bibliograficznych*;
- PN-N-01152-07:1985 *Opis bibliograficzny – Dokumenty dźwiękowe*;
- PN-ISO 10957:2000 *Informacja i dokumentacja – Międzynarodowy znormalizowany numer druku muzycznego (ISMN)*.

Zaplanowano nowelizację normy PN-N-01158:1985 *Skróty wyrazów i wyrażeń w opisie bibliograficznym*, ale ze względu na brak środków finansowych może ona także zostać wycofana.

Najważniejszym skutkiem zmian w finansowaniu działalności normalizacyjnej będzie drastyczne zmniejszenie liczby obowiązujących norm. Wycofywane będą normy PN własne, a ze względu na wysoki koszt ich opracowania, nie pojawią się nowe dokumenty. Rocznie publikowane będą dwie lub trzy normy, ale pozostaje kwestia, czy Biblioteka Narodowa powinna sama decydować, które tematy są najważniejsze i najpilniejsze do podjęcia.

Na zebraniu zaproponowano kilka rozwiązań mogących poprawić tę trudną sytuację. Jedną z możliwości jest zbieranie funduszy i szukanie sponsorów na opracowanie norm, przy wsparciu całego środowiska bibliotekarskiego i innych zainteresowanych normalizacją w tym zakresie. Trzeba tu jednak pamiętać, że PKN podpisuje umowę na opracowanie normy tylko z jedną instytucją. Innym sposobem na popularyzację norm jest publikowanie ogólnych instrukcji, ale nie mogą one zastąpić treści dokumentów. Kolejnym rozwiązaniem może być publikowanie innych standardów niż ISO – np. IFLA. Tłumaczenia i adaptacje mogą być dokonywane po uzyskaniu licencji danej organizacji, a co najważniejsze nie są ponoszone w tym przypadku wysokie koszty weryfikacji dokumentu przez PKN.

Nowości i zmiany nastąpią także w 2011 r. Przeglądowi poddanych zostanie kolejnych dwanaście norm, w tym trzy własne. Biblioteka Narodowa sfinansuje opracowanie dwóch norm: ISO 15836:2009, która zastąpi PN-ISO 15836:2006 *Informacja i dokumentacja – Zestaw elementów metadanych Dublin Core* oraz PN-ISO 690:2010, która zastąpi PN-ISO 690:2002 *Dokumentacja – Przypisy bibliograficzne – Zawartość, forma i struktura* oraz PN-ISO 690-2:1999 *Przypisy bibliograficzne – Dokumenty elektroniczne i ich części*. Z kolei Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich prawdopodobnie sfinansuje opublikowanie nowelizacji normy PN-ISO 11620:2006 *Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek*. Ponadto wydana zostanie wersja skonsolidowana ISBD dla wszystkich typów dokumentów bibliotecznych wraz z przykładami. Przetłumaczony przez Bibliotekę Narodową projekt roboczy tej normy zostanie przedstawiony do uwag. Ważną kwestią, która powinna zainteresować całe środowisko bibliotekarskie, będzie ponadto dyskusja nad użytą w normie terminologią.

Sytuacja normalizacji w zakresie bibliotekarstwa i bibliografii w Polsce jest zatem bardzo trudna, dlatego warto zainteresować się jakie prace są podejmowane i zgłaszać uwagi w ankietach powszechnych. Szczegółowe informacje dotyczące bliskiej bibliotekarzom i bibliografom normalizacji dostępne są w Internecie na stronie <http://www.bn.org.pl/dlabibliotekarzy/nfs/aktualnosci>.